

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 9ης Νοεμβρίου 2010 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-92/09 και C-93/09,

με αντικείμενο αιτήσεις εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το Verwaltungsgericht Wiesbaden (Γερμανία) με αποφάσεις της 27ης Φεβρουαρίου 2009, οι οποίες περιήλθαν στο Δικαστήριο στις 6 Μαρτίου 2009, στο πλαίσιο των διαδικασιών

Volker und Markus Schecke GbR (C-92/09),

Hartmut Eifert (C-93/09)

κατά

Land Hessen,

παρισταμένης της:

Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους Β. Σκουρή, Πρόεδρο, Α. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, Κ. Lenaerts (εισηγητή), J.-C. Bonichot, Κ. Schiemann, Α. Arabadjiev και J.-J. Kasel, προέδρους τμήματος, Ε. Juhász, C. Toader και Μ. Safjan, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: Ε. Sharpston
γραμματέας: Β. Fülöp, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 2ας Φεβρουαρίου 2010,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

- η Volker und Markus Schecke GbR, εκπροσωπούμενη από τους R. Seimetz και P. Breyer, Rechtsanwälte, καθώς και από τον M. Schecke,
- ο H. Eifert, εκπροσωπούμενος από τους R. Seimetz και P. Breyer, Rechtsanwälte,
- το ομόσπονδο κράτος της Έσσης, εκπροσωπούμενο από τον H.-G. Kamann, Rechtsanwalt,

- η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους Β. Κοντόλαιμο και Ι. Χαλκιά, καθώς και από τις Κ. Μαρίνου και Β. Καρρά,

- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους C. Wissels και Y. de Vries,

- η Σουηδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις A. Falk και C. Meyer-Seitz,

- το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενο από τους E. Sitbon και Z. Κυρčονά,

- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους B. Smulders και F. Erlbacher καθώς και από την P. Costa de Oliveira,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 17ης Ιουνίου 2010,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Οι αιτήσεις εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορούν το κύρος, αφενός, των άρθρων 42, σημείο 8β, και 44α του κανονισμού (ΕΚ) 1290/2005 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 2005, για τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΕΕ L 209, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1437/2007 του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 2007 (ΕΕ L 322, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 1290/2005), καθώς και, αφετέρου, του κανονισμού (ΕΚ) 259/2008 της Επιτροπής, της 18ης Μαρτίου 2008, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 σχετικά με τη δημοσιοποίηση πληροφοριών για τους δικαιούχους κονδυλίων προερχόμενων από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (ΕΕ L 76, σ. 28), και της οδηγίας 2006/24/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθεσίμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίων δικτύων επικοινωνιών και για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/58/ΕΚ (ΕΕ L 105, σ. 54). Σε περίπτωση που το Δικαστήριο αποφανθεί ότι η προαναφερθείσα νομοθεσία της Ένωσης δεν είναι ανίσχυρη, οι αιτήσεις για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως αφορούν επίσης την ερμηνεία των άρθρων 7, 18, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, και 20 της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281, σ. 31).

- 2 Οι αιτήσεις αυτές υποβλήθηκαν στο πλαίσιο διαφορών μεταξύ της Volker und Markus Schecke GbR καθώς και του H. Eifert (στο εξής: προσφεύγοντες στην κύρια δίκη) και του Land Hessen (ομόσπονδου κράτους της Έσσης) με αντικείμενο τη δημοσίευση στον δικτυακό τόπο της Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung (Ομοσπονδιακής υπηρεσίας γεωργίας και διατροφής, στο εξής: Bundesanstalt) δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορούσαν υπό την ιδιότητα του δικαιούχου κονδυλίων προερχομένων από το ΕΓΤΕ ή το ΕΓΤΑΑ.

I — Το νομικό πλαίσιο

A — Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών

- 3 Υπό τον τίτλο «Δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής», το άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ), ορίζει ότι:

«1. Πάν πρόσωπο δικαιούται εις τον σεβασμόν της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του.

2. Δεν επιτρέπεται να υπάρξη επέμβασις δημοσίας αρχής εν τη ασκήσει του δικαιώματος τούτου, εκτός εάν η επ έμβασις αύτη προβλέπεται υπό του νόμου και αποτελεί μέτρον το οποίον, εις μίαν δημοκρατικήν κοινωνίαν, είναι αναγκαίον δια την εθνικήν ασφάλειαν, την δημοσίαν ασφάλειαν, την οικονομικήν ευημερίαν της χώρας, την προάσπισιν της τάξεως και την πρόληψιν ποινικών παραβάσεων, την προστασίαν της υγείας ή της ηθικής ή την προστασίαν των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων.»

B — Το δίκαιο της Ένωσης

1. Η οδηγία 95/46

- 4 Από το άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46 προκύπτει ότι σκοπός της είναι η προστασία των θεμελιωδών ελευθεριών και δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων, και ιδίως της ιδιωτικής ζωής τους, έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Κατά το άρθρο 2, στοιχείο α', της εν λόγω οδηγίας ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα νοείται «κάθε πληροφορία που αναφέρεται σε φυσικό πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί».
- 5 Δυνάμει του άρθρου 7 της εν λόγω οδηγίας, «[τ]α κράτη μέλη προβλέπουν ότι επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μπορεί να γίνεται μόνον εάν:
- α) το πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα έχει δώσει τη ρητή συγκατάθεσή του

ή

[...]

γ) είναι απαραίτητη για την τήρηση εκ του νόμου υποχρέωσης του υπευθύνου της επεξεργασίας

ή

[...]

ε) είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση έργου δημοσίου συμφέροντος ή εμπίπτοντος στην άσκηση δημοσίας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο της επεξεργασίας ή στον τρίτο στον οποίο ανακοινώνονται τα δεδομένα

[...]».

6 Κατά το άρθρο 18, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46, «[τ]α κράτη μέλη προβλέπουν ότι η κοινοποίηση πραγματοποιείται από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας ή από τον τυχόν εκπρόσωπό του προς την αρχή ελέγχου του άρθρου 28, πριν από την εκτέλεση μιας επεξεργασίας ή συνόλου επεξεργασιών, αυτοματοποιημένων εν όλω ή εν μέρει».

7 Το άρθρο 18, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, της οδηγίας 95/46 ορίζει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η κοινοποίηση απλουστεύεται ή αποτελεί αντικείμενο εξαιρέσεως μεταξύ άλλων στις ακόλουθες περιπτώσεις:

«εφόσον ο υπεύθυνος της επεξεργασίας ορίζει, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο στο οποίο υπόκειται, έναν υπεύθυνο για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ο οποίος έχει κυρίως ως αποστολή:

- να διασφαλίζει, κατ' ανεξάρτητο τρόπο, την εσωτερική εφαρμογή των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας,

- να τηρεί μητρώο των επεξεργασιών που εκτελούνται από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας, όπου περιλαμβάνονται οι πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 21, παράγραφος 2,

ώστε να εξασφαλίζεται κατ' αυτόν τον τρόπο ότι η επεξεργασία δεν δύναται να θίξει τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα».

8 Το άρθρο 19, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46 ορίζει ότι:

«Τα κράτη μέλη καθορίζουν τις πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στην κοινοποίηση. Αυτές περιλαμβάνουν τουλάχιστον:

- α) το όνομα και τη διεύθυνση του υπευθύνου της επεξεργασίας και, ενδεχομένως, του εκπροσώπου του·

- β) το σκοπό ή τους σκοπούς της επεξεργασίας·

- γ) περιγραφή της κατηγορίας ή των κατηγοριών των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και των δεδομένων ή των κατηγοριών δεδομένων που αφορούν τα πρόσωπα αυτά·
- δ) τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών στους οποίους ενδέχεται να ανακοινωθούν τα δεδομένα·
- ε) την προβλεπόμενη διαβίβαση δεδομένων προς τρίτες χώρες·

[...]».

- 9 Το άρθρο 20, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 95/46, υπό τον τίτλο «Προηγούμενοι έλεγχοι», ορίζει ότι:

«1. Τα κράτη μέλη ορίζουν τις επεξεργασίες που ενέχουν ειδικούς κινδύνους για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των ενδιαφερομένων και μεριμνούν ώστε οι επεξεργασίες να ελέγχονται πριν από την εφαρμογή τους.

2. Οι προηγούμενοι αυτοί έλεγχοι διενεργούνται από την ελέγχουσα αρχή μετά την παραλαβή της σχετικής κοινοποίησης του υπευθύνου της επεξεργασίας ή του υπευθύνου για την προστασία των δεδομένων, οι οποίοι, σε περίπτωση αμφιβολίας, πρέπει να συμβουλευούνται την αρχή αυτή.»

- 10 Κατά το άρθρο 21, παράγραφος 2, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 95/46, «[τ]α κράτη μέλη προβλέπουν ότι η αρχή ελέγχου τηρεί το μητρώο των επεξεργασιών που κοινοποιούνται δυνάμει του άρθρου 18 [...] [το οποίο] περιλαμβάνει τουλάχιστον τις πληροφορίες που απαριθμούνται στο άρθρο 19, παράγραφος 1, στοιχεία α' έως ε'».

- 11 Δυνάμει του άρθρου 28 της οδηγίας 95/46, κάθε κράτος μέλος οφείλει να ορίσει μία ή περισσότερες δημόσιες αρχές (στο εξής: αρχή ελέγχου) οι οποίες επιφορτίζονται με τον έλεγχο, με πλήρη ανεξαρτησία, της εφαρμογής, στο έδαφος του κράτους μέλους αυτού, των εθνικών διατάξεων που έχουν θεσπισθεί κατ' εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας.

2. Ο κανονισμός (ΕΚ) 45/2001

- 12 Ο κανονισμός (ΕΚ) 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ 2001 L 8, σ.1), ορίζει στο άρθρο 27, παράγραφοι 1 και 2, αυτού ότι:

«1. Οι επεξεργασίες, οι οποίες ενδέχεται να παρουσιάσουν ιδιαίτερους κινδύνους για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων λόγω της φύσης, της εμβέλειας ή των σκοπών τους, υποβάλλονται σε προκαταρκτικό έλεγχο εκ μέρους του ευρωπαϊού επόπτη προστασίας δεδομένων.

2. Οι επεξεργασίες που ενδέχεται να παρουσιάσουν τέτοιους κινδύνους είναι οι ακόλουθες:

- α) οι επεξεργασίες δεδομένων σχετικά με την υγεία και οι επεξεργασίες δεδομένων σχετικά με υποψία τέλεσης αδικήματος, αδίκημα, ποινική καταδίκη ή μέτρα ασφαλείας·

- β) οι επεξεργασίες που αποσκοπούν στην αξιολόγηση της προσωπικότητας των υποκειμένων των δεδομένων, όπως οι ικανότητές τους, η απόδοσή τους ή η συμπεριφορά τους·
- γ) οι επεξεργασίες που επιτρέπουν διασυνδέσεις μεταξύ δεδομένων που αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας για διαφορετικούς σκοπούς και οι οποίες δεν προβλέπονται από το εθνικό ή το κοινοτικό δίκαιο·
- δ) οι επεξεργασίες που έχουν ως σκοπό τον αποκλεισμό ενός ατόμου από κάποιο δικαίωμα, παροχή ή σύμβαση.»

3. Η οδηγία 2006/24

- ¹³ Η οδηγία 2006/24 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να διατηρήσουν, για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, τα δεδομένα που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίων δικτύων επικοινωνιών.

4. Ο κανονισμός 1290/2005

- ¹⁴ Ο κανονισμός 1290/2005 καθορίζει τους ειδικούς όρους και κανόνες οι οποίοι ισχύουν για τη χρηματοδότηση των δαπανών που υπάγονται στην κοινή γεωργική πολιτική (στο εξής: ΚΓΠ).

- 15 Το άρθρο 42 του κανονισμού 1290/2005 ορίζει ότι οι λεπτομερείς κανόνες εφαρμογής του κανονισμού αυτού θεσπίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Δυνάμει του άρθρου 42, σημείο 8β, του ιδίου κανονισμού, η Επιτροπή θεσπίζει ειδικότερα:

«τους λεπτομερείς κανόνες για τη δημοσιοποίηση των πληροφοριών σχετικά με τους δικαιούχους η οποία αναφέρεται στο άρθρο 44α και για τις πρακτικές πτυχές όσον αφορά την προστασία των προσώπων από την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων σύμφωνα με τις αρχές της κοινοτικής νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων. Οι εν λόγω κανόνες διασφαλίζουν, ιδίως, ότι οι δικαιούχοι των κονδυλίων ενημερώνονται ότι τα δεδομένα αυτά μπορεί να δημοσιοποιηθούν και να υποβληθούν σε επεξεργασία από τις αρχές ελέγχου και διερεύνησης χάριν της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της χρονικής στιγμής που θα λάβει χώρα η εν λόγω ενημέρωση».

- 16 Το άρθρο 44α του κανονισμού 1290/2005, υπό τον τίτλο «Δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τους δικαιούχους», ορίζει τα εξής:

«[...] τα κράτη μέλη κάθε χρόνο δημοσιοποιούν εκ των υστέρων τα ονόματα των δικαιούχων κονδυλίων του ΕΓΤΕ και του ΕΓΤΑΑ και τα αντίστοιχα ποσά που έλαβε κάθε δικαιούχος.

Δημοσιοποιούνται τουλάχιστον:

- α) για το ΕΓΤΕ, το ποσό υποδιαιρούμενο σε άμεσες ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο δ', του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003 και άλλες δαπάνες·

β) για το ΕΓΤΑΑ, το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης ανά δικαιούχο.»

17 Συναφώς, οι αιτιολογικές σκέψεις 13 και 14 του κανονισμού 1437/2007, ο οποίος τροποποιεί τον κανονισμό 1290/2005, αναφέρουν τα εξής:

«(13) Στο πλαίσιο της αναθεώρησης του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2002, για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [ΕΕ L 248, σ. 1,] προστέθηκαν στον κανονισμό αυτόν οι διατάξεις σχετικά με την ετήσια εκ των υστέρων δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τους δικαιούχους κονδυλίων προερχόμενων από τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, προκειμένου να υλοποιηθεί η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για τη Διαφάνεια. Οι όροι γνωστοποίησης των πληροφοριών αυτών καθορίζονται μέσω σχετικών τομεακών ρυθμίσεων. Τόσο το ΕΓΤΕ όσο και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) αποτελούν μέρος του γενικού προϋπολογισμού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και χρηματοδοτούν δαπάνες στο πλαίσιο επιμερισμένης διαχείρισης μεταξύ των κρατών μελών και της Κοινότητας. Συνεπώς, θα πρέπει να θεσπισθούν κανόνες σχετικοί με τη δημοσιοποίηση πληροφοριών για τους δικαιούχους αυτών των Ταμείων. Για τον σκοπό αυτόν, τα κράτη μέλη θα πρέπει, κάθε χρόνο, να δημοσιοποιούν εκ των υστέρων τα ονόματα των δικαιούχων κονδυλίων των Ταμείων αυτών καθώς και τα αντίστοιχα ποσά που έλαβε κάθε δικαιούχος.

(14) Η δημοσιοποίηση των πληροφοριών αυτών βελτιώνει τη διαφάνεια όσον αφορά τη χρήση των κοινοτικών κονδυλίων στο πλαίσιο της [ΚΓΠ] και συμβάλλει στη χρηστή δημοσιονομική τους διαχείριση, μεταξύ άλλων ενισχύοντας τον δημόσιο έλεγχο της χρήσης των κονδυλίων. Λόγω της βαρύτητας των επιδιωκόμενων στόχων, δικαιολογείται, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας και την ανάγκη προστασίας των προσωπικών δεδομένων, να θεσπιστούν διατάξεις για τη γενική δημοσίευση των σχετικών πληροφοριών,

εφόσον η δημοσίευση αυτή δεν υπερβαίνει τα όρια που θέτει μια δημοκρατική κοινωνία και τα όρια που απαιτούνται για την πρόληψη των παρατυπιών. Λαμβανομένης υπόψη της γνώμης του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων της 10ης Απριλίου 2007 [ΕΕ C 134, σ. 1], είναι σκόπιμο να οριστεί ότι οι δικαιούχοι των πόρων πρέπει να ενημερώνονται ότι τα δεδομένα αυτά μπορεί να δημοσιοποιηθούν και να υποβληθούν σε επεξεργασία από τις αρχές ελέγχου και διερεύνησης.»

5. Ο κανονισμός 259/2008

- 18 Η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό 259/2008, βάσει του άρθρου 42, στοιχείο 8β, του κανονισμού 1290/2005.
- 19 Η αιτιολογική σκέψη 6 του εν λόγω κανονισμού αναφέρει τα εξής:

«Η δημοσιοποίηση των πληροφοριών [για τους δικαιούχους κονδυλίων προερχομένων από το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ] βελτιώνει τη διαφάνεια όσον αφορά τη χρήση των κοινοτικών κονδυλίων στο πλαίσιο της [ΚΓΠ] και συμβάλλει στη χρηστή δημοσιονομική τους διαχείριση, μεταξύ άλλων ενισχύοντας το δημόσιο έλεγχο της χρήσης των κονδυλίων. Λόγω της βαρύτητας των επιδιωκόμενων στόχων, δικαιολογείται, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας και την ανάγκη προστασίας των προσωπικών δεδομένων, να θεσπιστούν διατάξεις για τη γενική δημοσίευση των σχετικών πληροφοριών, εφόσον η δημοσίευση αυτή δεν υπερβαίνει τα όρια που θέτει μια δημοκρατική κοινωνία και τα όρια που απαιτούνται για την πρόληψη των παρατυπιών.»

- 20 Στην αιτιολογική σκέψη 7 του ιδίου κανονισμού επισημαίνεται ότι «[γ]ια να πληρούνται οι απαιτήσεις περί προστασίας των δεδομένων, οι δικαιούχοι των ταμείων πρέπει να ενημερώνονται εκ των προτέρων για τη δημοσιοποίηση των δεδομένων που τους αφορούν».
- 21 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 259/2008 καθορίζει το περιεχόμενο της δημοσιοποίησης που αναφέρεται στο άρθρο 44α του κανονισμού 1290/2005 και ορίζει ότι τούτο περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- «α) το ονοματεπώνυμο, στην περίπτωση που οι δικαιούχοι είναι φυσικά πρόσωπα·
- β) την πλήρη εταιρική επωνυμία όπως έχει καταχωριστεί, στην περίπτωση που οι δικαιούχοι είναι νομικά πρόσωπα·
- γ) την πλήρη επωνυμία της ένωσης όπως έχει καταχωριστεί ή την επισήμως αναγνωρισμένη επωνυμία στην περίπτωση που οι δικαιούχοι είναι ενώσεις φυσικών ή νομικών προσώπων χωρίς δική τους νομική προσωπικότητα·
- δ) τον δήμο στον οποίο κατοικεί ή είναι εγγεγραμμένος ο δικαιούχος και, εφόσον υπάρχει, τον ταχυδρομικό κώδικα ή το μέρος του ταχυδρομικού κώδικα που προσδιορίζει το δήμο·
- ε) για το [ΕΓΤΕ], το ποσό των άμεσων ενισχύσεων κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο δ', του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1782/2003, το οποίο έχει λάβει κάθε δικαιούχος κατά το υπό εξέταση οικονομικό έτος·

- στ) για το ΕΓΤΕ, το ποσό των ενισχύσεων εκτός εκείνων που αναφέρονται στο στοιχείο ε', το οποίο έχει λάβει κάθε δικαιούχος κατά το υπό εξέταση οικονομικό έτος·
- ζ) για το [ΕΓΤΑΑ], το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που έχει λάβει κάθε δικαιούχος κατά το υπό εξέταση οικονομικό έτος, το οποίο περιλαμβάνει τόσο την κοινοτική όσο και την εθνική συνδρομή·
- η) το άθροισμα των ποσών που αναφέρονται στα στοιχεία ε', στ' και ζ' τα οποία έχει λάβει κάθε δικαιούχος κατά το υπό εξέταση οικονομικό έτος·
- θ) το νόμισμα των εν λόγω ποσών.».

²² Κατά το άρθρο 2 του κανονισμού 259/2008, «[τ]α στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 1 διατίθενται σε έναν ενιαίο δικτυακό τόπο ανά κράτος μέλος μέσω εργαλείου αναζήτησης που επιτρέπει στους χρήστες να αναζητήσουν τους δικαιούχους ανά επωνυμία/ονοματεπώνυμο, δήμο, ληφθέντα ποσά όπως αναφέρεται στα στοιχεία ε', στ', ζ' και η' του άρθρου 1 ή βάσει συνδυασμού των κριτηρίων αυτών και να λάβουν όλες τις σχετικές πληροφορίες ως ένα ενιαίο σύνολο δεδομένων».

²³ Το άρθρο 3, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού προβλέπει ότι «[τ]α στοιχεία παραμένουν διαθέσιμα στο δικτυακό τόπο επί δύο έτη από την ημερομηνία της αρχικής τους δημοσιοποίησης».

24 Το άρθρο 4 του κανονισμού 259/2008 ορίζει ότι:

«1. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν τους δικαιούχους σχετικά με τη δημοσιοποίηση των δεδομένων τους σύμφωνα με τον κανονισμό [...] 1290/2005 και τον παρόντα κανονισμό και ότι τα δεδομένα αυτά ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρμόδιες αρχές ελέγχου και διερεύνησης των Κοινοτήτων και των κρατών μελών για τη διασφάλιση των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων.

2. Στην περίπτωση των προσωπικών δεδομένων, οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 παρέχονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας [95/46] και οι δικαιούχοι ενημερώνονται για τα δικαιώματά τους ως υποκείμενα των δεδομένων δυνάμει της οδηγίας αυτής καθώς και για τις διαδικασίες που ακολουθούνται για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων.

3. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 παρέχονται μέσω των εντύπων για την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης από το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ ή κατά τη στιγμή της συλλογής των δεδομένων.

[...]».

II — Οι διαφορές της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

25 Οι προσφεύγοντες στην κύρια δίκη, εκ των οποίων ο ένας έχει έδρα και ο άλλος κατοικία στο ομόσπονδο κράτος της Έσσης, είναι, αντιστοίχως, γεωργική εκμετάλλευση συσταθείσα υπό τη νομική μορφή εταιρίας αστικού δικαίου (υπόθεση C-92/09) και έχων υπό καθεστώς πλήρους απασχολήσεως την εκμετάλλευση αγροκτήματος (υπόθεση C-93/09). Κατά το οικονομικό έτος 2008, υπέβαλαν ενώπιον της αρμόδιας τοπικής αρχής αιτήσεις χρηματοδότησεως από το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ, οι οποίες εγκρίθηκαν με αποφάσεις της 5ης (υπόθεση C-93/09) και της 31ης Δεκεμβρίου 2008 (υπόθεση C-92/09).

26 Στις δύο περιπτώσεις, το έντυπο της αιτήσεως περιλάμβανε την ακόλουθη μνεία:

«Δηλώνω ότι έλαβα γνώση ότι το άρθρο 44α του κανονισμού [...] 1290/2005 απαιτεί τη δημοσιοποίηση των στοιχείων σχετικά με τους δικαιούχους [κονδυλίων] του ΕΓΤΕ και του ΕΓΤΑΑ και των ποσών που λαμβάνει έκαστος εξ αυτών. Η δημοσιοποίηση ισχύει ως προς όλα τα μέτρα τα οποία αφορά αίτηση υποβληθείσα στο πλαίσιο κοινής αιτήσεως, η οποία αποτελεί ενιαία αίτηση για τους σκοπούς του άρθρου 11 του κανονισμού (ΕΚ) 796/2004 και υποβάλλεται ετησίως το αργότερο έως την 31η Μαρτίου εκάστου έτους.»

27 Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι στον δικτυακό τόπο της Bundesanstalt δημοσιοποιούνται τα ονόματα των δικαιούχων ενισχύσεων από το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ, ο τόπος όπου έχουν την κατοικία ή την έδρα τους και ο ταχυδρομικός κώδικας αυτών,

όπως επίσης και τα ετησίως ληφθέντα ποσά. Αυτός ο δικτυακός τόπος διαθέτει μηχανή αναζήτησεως.

- 28 Στις 26 Σεπτεμβρίου (υπόθεση C-92/09) και στις 18 Δεκεμβρίου 2008 (υπόθεση C-93/09), οι προσφεύγοντες στην κύρια δίκη άσκησαν προσφυγές προκειμένου να απαγορευθεί η δημοσιοποίηση των πληροφοριών που τους αφορούσαν. Κατά την άποψή τους, η δημοσιοποίηση των ποσών που έλαβαν από το ΕΓΤΕ ή το ΕΓΤΑΑ δεν ήταν δικαιολογημένη λόγω υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος. Εξάλλου, οι κανόνες σχετικά με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο δεν προβλέπουν την ονομαστική μνεία των δικαιούχων. Με την προσφυγή τους ζητούν να υποχρεωθεί το ομόσπονδο κράτος της Έσσης να απόσχει από ή να αρνηθεί τη διαβίβαση ή την κοινοποίηση των δεδομένων τους με σκοπό τη γενική δημοσίευση των πληροφοριών σχετικά με τα ληφθέντα από αυτούς κονδύλια του ΕΓΤΕ ή του ΕΓΤΑΑ.
- 29 Το ομόσπονδο κράτος της Έσσης, το οποίο φρονεί ότι η υποχρέωση δημοσιοποίησης των πληροφοριών που αφορούν τους προσφεύγοντες στην κύρια δίκη απορρέει από τους κανονισμούς 1290/2005 και 259/2008, δεσμεύθηκε παρά ταύτα να μη δημοσιοποιήσει τα ποσά που έλαβαν οι προσφεύγοντες ως δικαιούχοι ενισχύσεων του ΕΓΤΕ ή του ΕΓΤΑΑ προ της εκδόσεως οριστικής αποφάσεως στο πλαίσιο των κύριων δικών.
- 30 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η εκ του άρθρου 44α του κανονισμού 1290/2005 υποχρέωση δημοσιοποίησης συνιστά αδικαιολόγητη προσβολή του θεμελιώδους δικαιώματος της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Έχει την άποψη ότι η διάταξη αυτή, η οποία αποσκοπεί στην ενίσχυση της διαφάνειας όσον αφορά τη χρήση των ευρωπαϊκών κονδυλίων, δεν βελτιώνει την πρόληψη των παρατυπιών, των υφιστάμενων μηχανισμών εκτεταμένου ελέγχου για την εφαρμογή αυτής. Το αιτούν

δικαστήριο, στηριζόμενο στην απόφαση της 20ής Μαΐου 2003, C-465/00, C-138/01 και C-139/01, Österreichischer Rundfunk κ.λπ., Συλλογή 2003, σ. I-4989), εκτιμά ότι, σε κάθε περίπτωση, η εν λόγω υποχρέωση δημοσιοποίησης δεν είναι ανάλογη προς τον επιδιωκόμενο σκοπό. Εξάλλου, κατά το ίδιο δικαστήριο, το άρθρο 42, σημείο 8β, του κανονισμού 1290/2005 απονέμει στην Επιτροπή υπέρμετρα ευρεία διακριτική ευχέρεια όσον αφορά τόσο τον καθορισμό των προς δημοσιοποίηση δεδομένων όσο και το μέσο δημοσιοποίησης και αντιβαίνει, επομένως, στα άρθρα 202, τρίτη περίπτωση, ΕΚ και 211, τέταρτη περίπτωση, ΕΚ.

- 31 Ανεξαρτήτως του ζητήματος του κύρους των άρθρων 42, σημείο 8β, και 44α του κανονισμού 1290/2005, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι ο κανονισμός 259/2008, ο οποίος προβλέπει δημοσιοποίηση των πληροφοριών σχετικά με τους δικαιούχους ενισχύσεων από το ΕΓΤΕ ή το ΕΓΤΑΑ αποκλειστικώς στο Διαδίκτυο, παραβιάζει το θεμελιώδες δικαίωμα της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Επισημαίνει ότι ο κανονισμός αυτός δεν περιορίζει την πρόσβαση, στον οικείο δικτυακό τόπο, στις διευθύνσεις «Πρωτοκόλλου Διαδικτύου» (Internet Protocol) (στο εξής: διευθύνσεις IP) που βρίσκονται στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εξάλλου, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού 259/2008, είναι αδύνατη η διαγραφή των δεδομένων από το Διαδίκτυο προ της παρελεύσεως διετίας. Σύμφωνα με το εν λόγω δικαστήριο, η δημοσιοποίηση των δεδομένων αποκλειστικώς στο Διαδίκτυο λειτουργεί, εξάλλου, αποτρεπτικώς. Αφενός, οι πολίτες οι οποίοι επιθυμούν να ενημερωθούν πρέπει να έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Αφετέρου, οι πολίτες αυτοί εκτίθενται στον κίνδυνο της αποθηκεύσεως των δεδομένων τους κατά την έννοια της οδηγίας 2006/24. Θα ήταν παράδοξο, αφενός, να ενισχύεται ο έλεγχος των τηλεπικοινωνιών και, αφετέρου, να προβλέπεται ότι οι πληροφορίες οι οποίες ενδείκνυνται ώστε να επιτρέψουν τη συμμετοχή των πολιτών στον δημόσιο βίο είναι διαθέσιμες μόνον ηλεκτρονικώς.

- 32 Σε περίπτωση που το Δικαστήριο κρίνει ότι οι αναφερόμενες στις σκέψεις 30 και 31 της παρούσας αποφάσεως διατάξεις δεν είναι ανίσχυρες, το αιτούν δικαστήριο ζητεί περαιτέρω διευκρινίσεις ως προς την ερμηνεία διατάξεων της οδηγίας 95/46. Εκτιμά ότι η δημοσιοποίηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον όταν λαμβάνονται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 18, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, της οδηγίας αυτής μέτρα. Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέχει το εθνικό δικαστήριο, ο Γερμανός νομοθέτης, και δη του ομόσπονδου κράτους της Έσσης,

έκανε χρήση της δυνατότητας που προβλέπει η εν λόγω διάταξη. Πάντως, κατά το ίδιο δικαστήριο, η κοινοποίηση από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Αγροτικού Χώρου και Προστασίας των Καταναλωτών του ομόσπονδου κράτους της Έσσης στον υπεύθυνο για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ήταν ελλιπής. Συγκεκριμένα, δεν του κοινοποιήθηκαν διάφορες πληροφορίες, όπως το γεγονός ότι η επεξεργασία των δεδομένων πραγματοποιήθηκε από την Bundesanstalt για λογαριασμό του εν λόγω ομόσπονδου κράτους και, κατά περίπτωση, με τη βοήθεια τρίτου ιδιώτη, συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τις προθεσμίες διαγραφής, καθώς και με τον φορέα παροχής προσβάσεως και τα δεδομένα σχετικά με την καταχώριση διευθύνσεων IP.

- 33 Εξάλλου, η δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τους δικαιούχους γεωργικών ενισχύσεων θα έπρεπε να είχε υποβληθεί σε προηγούμενο έλεγχο, όπως προβλέπεται στο άρθρο 20 της οδηγίας 95/46. Κατά το αιτούν δικαστήριο, όμως, εν προκειμένω προηγήθηκε έλεγχος όχι από την κεντρική αρχή ελέγχου αλλά από τον υπεύθυνο για την προστασία δεδομένων της επιχειρήσεως ή της αρμόδιας διοικήσεως και βάσει ελλιπών κοινοποιήσεων.
- 34 Τέλος, το αιτούν δικαστήριο ζητεί διευκρινίσεις ως προς τη νομιμότητα, ενόψει του άρθρου 7, στοιχείο ε', της οδηγίας 95/46, της καταχώρισεως των διευθύνσεων IP των χρηστών που συμβουλευόνται τις πληροφορίες σχετικά με τους δικαιούχους ενισχύσεων του ΕΓΤΕ και του ΕΓΤΑΑ στον δικτυακό τόπο της Bundesanstalt.
- 35 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Verwaltungsgericht Wiesbaden αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα, ταυτόσημα για εκάστη των υποθέσεων C-92/09 και C-93/09:

«1) Είναι τα άρθρα [42], σημείο 8β, και 44α του κανονισμού [...] 1290/2005 [...], τα οποία προστέθηκαν με τον κανονισμό [...] 1437/2007 [...], ανίσχυρα;

2) Είναι ο κανονισμός [...] 259/2008 [...]

α) ανίσχυρος,

β) ή είναι ανίσχυρος για τον λόγο και μόνο ότι η οδηγία 2006/24 [...] είναι ανίσχυρη;

Σε περίπτωση που οι διατάξεις για τις οποίες γίνεται λόγος στο πρώτο και στο δεύτερο ερώτημα είναι ισχυρές:

3) Έχει το άρθρο 18, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, της οδηγίας 95/46 [...], την έννοια ότι η δημοσιοποίηση κατά τον κανονισμό 259/2008 [...] δεν επιτρέπεται να πραγματοποιηθεί πριν ολοκληρωθεί η προβλεπόμενη στο άρθρο αυτό διαδικασία, η οποία αντικαθιστά την κοινοποίηση προς την αρχή ελέγχου;

4) Έχει το άρθρο 20 της οδηγίας 95/46 [...] την έννοια ότι η δημοσιοποίηση κατά τον κανονισμό 259/2008 [...] δεν επιτρέπεται να πραγματοποιηθεί πριν από τον προηγούμενο έλεγχο που προβλέπει για την περίπτωση αυτή το εθνικό δίκαιο;

- 5) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο τέταρτο ερώτημα: έχει το άρθρο 20 της οδηγίας 95/46 [...] την έννοια ότι δεν υφίσταται αποτελεσματικός προηγούμενος έλεγχος, εφόσον ο έλεγχος αυτός διενεργήθηκε, κατά το άρθρο 18, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, της ίδιας οδηγίας, βάσει μητρώου που δεν περιέχει όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες;
- 6) Έχει το άρθρο 7 –και ειδικότερα το στοιχείο ε΄ του εν λόγω άρθρου– της οδηγίας 95/46 [...] την έννοια ότι απαγορεύει την πρακτική της αποθηκεύσεως των διευθύνσεων πρωτοκόλλου Ίντερνετ (διευθύνσεων IP) των χρηστών ενός αρχικού δικτυακού τόπου χωρίς τη ρητή συγκατάθεσή τους;»
- ³⁶ Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 4ης Μαΐου 2009, αποφασίστηκε η συνεκδίκηση των υποθέσεων C-92/09 και C-93/09 προς διευκόλυνση της έγγραφης και προφορικής διαδικασίας και την έκδοση κοινής αποφάσεως.

III — Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- ³⁷ Οι αποφάσεις περί παραπομπής περιέχουν, αφενός, ερωτήματα σχετικά με το κύρος των κανονισμών 1290/2005 και 259/2008, ήτοι το πρώτο και το δεύτερο ερώτημα, και, αφετέρου, ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία της οδηγίας 95/46, ήτοι το τρίτο έως το έκτο ερώτημα. Προ της ουσιαστικής εξετάσεώς τους, επιβάλλεται η έρευνα του παραδεκτού τόσο του δευτέρου σκέλους του δευτέρου ερωτήματος όσο και του έκτου ερωτήματος.

Α — Επί του παραδεκτού

- 38 Με το δεύτερο σκέλος του δευτέρου ερωτήματος και με το έκτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο, αντιστοίχως, σχετικά με το κύρος της οδηγίας 2006/24 και την ερμηνεία του άρθρου 7, στοιχείο ε', της οδηγίας 95/46, προκειμένου να μπορέσει να εκτιμήσει αν είναι νόμιμη η διατήρηση ορισμένων δεδομένων που αφορούν τους χρήστες δικτυακών τόπων, η οποία προβλέπεται από το δίκαιο της Ένωσης και τη γερμανική νομοθεσία.
- 39 Συναφώς, υπενθυμίζεται προκαταρκτικώς ότι, αν και, ενόψει της κατανομής αρμοδιοτήτων στο πλαίσιο της διαδικασίας εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, το εθνικό δικαστήριο είναι μεν το μόνο αρμόδιο να προσδιορίζει το αντικείμενο των ερωτημάτων που προτίθεται να υποβάλει στο Δικαστήριο, εν τούτοις το Δικαστήριο έχει αποφανθεί επίσης ότι, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, πρέπει, προκειμένου να διαπιστώσει αν έχει αυτό το ίδιο αρμοδιότητα, να εξετάζει τις συνθήκες υπό τις οποίες του έχει υποβληθεί η αίτηση από το εθνικό δικαστήριο (απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 2009, C-567/07, *Woningstichting Sint Servatius*, Συλλογή 2009, σ. I-9021, σκέψη 42).
- 40 Αυτό ισχύει ιδίως όταν το υποβληθέν στο Δικαστήριο πρόβλημα είναι αμιγώς υποθετικής φύσεως ή όταν προδήλως προκύπτει ότι η ερμηνεία κανόνα του δικαίου της Ένωσης ή η εξέταση του κύρους του, την οποία ζητεί το εθνικό δικαστήριο, δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 15ης Δεκεμβρίου 1995, C-415/93, *Bosman*, Συλλογή 1995, σ. I-4921, σκέψη 61· της 15ης Ιουνίου 2006, C-466/04, *Acereda Herrera*, Συλλογή 2006, σ. I-5341, σκέψη 48· της 31ης Ιανουαρίου 2008, C-380/05, *Centro Europa 7*, Συλλογή 2008, σ. I-349, σκέψη 53, και *Woningstichting Sint Servatius*, προπαρατεθείσα, σκέψη 43).

- 41 Από τις αποφάσεις περί παραπομπής προκύπτει ότι έκαστος των προσφευγόντων στην κύρια δίκη άσκησε προσφυγή ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου κατά της δημοσιοποίησης, δυνάμει των κανονισμών 1290/2005 και 259/2008, των πληροφοριών που τους αφορούν. Με τις προσφυγές τους ζητούν να υποχρεωθεί το ομόσπονδο κράτος της Έσσης να απόσχει ή να αρνηθεί να διαβιβάσει ή να δημοσιοποιήσει τις πληροφορίες σχετικά με τις ενισχύσεις που έλαβαν από το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ.
- 42 Το δεύτερο σκέλος του δευτέρου ερωτήματος και το έκτο ερώτημα δεν έχουν σχέση με το αντικείμενο των διαφορών των κύριων δικών. Συγκεκριμένα, δεν αφορούν τη δημοσιοποίηση δεδομένων σχετικά με δικαιούχους ενισχύσεων από τα εν λόγω Ταμεία, όπως οι προσφεύγοντες στις κύριες δίκες, αλλά τη διατήρηση δεδομένων σχετικά με πρόσωπα που συμβουλευονται δικτυακούς τόπους. Καθόσον, επομένως, η εξέταση του δευτέρου σκέλους του δευτέρου ερωτήματος και το έκτο ερώτημα δεν είναι λυσιτελής για την επίλυση των διαφορών στην κύρια δίκη, παρέλκει η απάντηση επ' αυτών.

B — *Επί της ουσίας*

1. Επί του πρώτου ερωτήματος και του πρώτου σκέλους του δευτέρου ερωτήματος

α) Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 43 Με το πρώτο ερώτημα και το πρώτο σκέλος του δευτέρου ερωτήματος, το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να εξετάσει το κύρος, αφενός, του άρθρου 44α

του κανονισμού 1290/2005, όπως επίσης και του κανονισμού 259/2008, ως προς τις λεπτομέρειες εφαρμογής της υποχρέωσης δημοσιοποίησης που επιβάλλει το εν λόγω άρθρο 44α και, αφετέρου, του άρθρου 42, σημείο 8β, του κανονισμού 1290/2005, διατάξεως που αποτελεί τη νομική βάση του κανονισμού 259/2008.

- 44 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η υποχρέωση δημοσιοποίησης των δεδομένων σχετικά με τους δικαιούχους ενισχύσεων του ΕΓΤΕ και του ΕΓΤΑΑ, η οποία απορρέει από τις διατάξεις που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη σκέψη, συνιστά αδικαιολόγητη προσβολή του θεμελιώδους δικαιώματος της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Κατ' ουσία, παραπέμπει στο άρθρο 8 ΕΣΔΑ.
- 45 Υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, ΣΕΕ, η Ένωση αναγνωρίζει τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τις αρχές που περιέχονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), «ο οποίος έχει το ίδιο νομικό κύρος με τις Συνθήκες».
- 46 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το κύρος των άρθρων 42, σημείο 8β, και 44α του κανονισμού 1290/2005, όπως επίσης και του κανονισμού 259/2008 πρέπει να εκτιμηθεί βάσει των διατάξεων του Χάρτη.
- 47 Επιβάλλεται, συναφώς, η επισήμανση ότι το άρθρο 8, παράγραφος 1, του Χάρτη ορίζει ότι «[κ]άθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν». Το θεμελιώδες αυτό δικαίωμα συνδέεται ευθέως με το δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής που θεσπίζεται στο άρθρο 7 του ίδιου Χάρτη.

- 48 Το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν είναι πάντως απόλυτο, αλλά πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε σχέση με τον ρόλο που επιτελεί στην κοινωνία (βλ., συναφώς, απόφαση της 12ης Ιουνίου 2003, C-112/00, Schmidberger, Συλλογή 2003, σ. I-5659, σκέψη 80 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 49 Το άρθρο 8, παράγραφος 2, του Χάρτη επιτρέπει, επομένως, την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εφόσον συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις. Η εν λόγω διάταξη προβλέπει σχετικώς ότι «η επεξεργασία των [δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα] πρέπει να γίνεται νομίμως, για καθορισμένους σκοπούς και με βάση τη συγκατάθεση του ενδιαφερομένου ή για άλλους θεμιτούς λόγους που προβλέπονται από το νόμο».
- 50 Εξάλλου, το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη δέχεται ότι επιτρέπεται η επιβολή περιορισμών στην άσκηση δικαιωμάτων, όπως των άρθρων 7 και 8 αυτού, υπό την προϋπόθεση ότι οι περιορισμοί αυτοί προβλέπονται από τον νόμο, σέβονται το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών και ότι, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε σκοπούς γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των τρίτων.
- 51 Τέλος, από το άρθρο 52, παράγραφος 3, του Χάρτη προκύπτει ότι, στο μέτρο που περιλαμβάνει δικαιώματα τα οποία αντιστοιχούν σε δικαιώματα που εγγυάται η ΕΣΔΑ, η έννοια και η εμβέλειά τους είναι ίδιες με εκείνες που τους επιφυλάσσει ειδικότερα η ΕΣΔΑ.

- 52 Υπ' αυτές τις συνθήκες, πρέπει να θεωρηθεί, αφενός, ότι ο σεβασμός του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή ενόψει της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο οποίος αναγνωρίζεται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη, αφορά κάθε πληροφορία σχετικά με φυσικό πρόσωπο η ταυτότητα του οποίου είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί (βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, αποφάσεις *Amann* κατά Ελβετίας της 16ης Φεβρουαρίου 2000, *Recueil des arrêts et décisions* 2000-II, § 65, όπως επίσης και *Rotaru* κατά Ρουμανίας της 4ης Μαΐου 2000, *Recueil des arrêts et décisions* 2000-V, § 43) και, αφετέρου, ότι οι περιορισμοί οι οποίοι μπορούν να επιβληθούν νομίμως στο δικαίωμα της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αντιστοιχούν σε εκείνους που γίνονται δεκτοί κατά το άρθρο 8 ΕΣΔΑ.

β) Επί του κύρους του άρθρου 44α του κανονισμού 1290/2005 και του κανονισμού 259/2008

- 53 Υπενθυμίζεται, πρώτον, ότι η δημοσιοποίηση κατά το άρθρο 44α του κανονισμού 1290/2005 και τον κανονισμό 259/2008, ο οποίος θέτει σε εφαρμογή το εν λόγω άρθρο, προϋποθέτει ονομαστική αναφορά των δικαιούχων ενισχύσεων του ΕΓΤΕ και του ΕΓΤΑΑ, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται τόσο φυσικά όσο και νομικά πρόσωπα. Βάσει, όμως, των προεκτεθέντων στην σκέψη 52 της παρούσας αποφάσεως, τα νομικά πρόσωπα δεν μπορούν να επικαλούνται την κατά τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη προστασία έναντι μίας τέτοιας αναφοράς παρά μόνο στο μέτρο που η επωνυμία του νομικού προσώπου προσδιορίζει ένα ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα.
- 54 Τούτο ισχύει ειδικώς ως προς την προσφεύγουσα στην κύρια δίκη στην υπόθεση C-92/09. Συγκεκριμένα, η επωνυμία της εν λόγω εταιρίας προσδιορίζει απευθείας τα φυσικά πρόσωπα που συνδέονται με αυτήν.

55 Δεύτερον, πρέπει να εξετασθεί αν το άρθρο 44α του κανονισμού 1290/2005 και ο κανονισμός 259/2008 προσβάλλουν τα κατά τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη δικαιώματα των δικαιούχων ενισχύσεων από το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ, οι οποίοι είναι φυσικά πρόσωπα η ταυτότητα των οποίων είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί (στο εξής: ενδιαφερόμενοι δικαιούχοι) και αν ενδεχομένως η προσβολή είναι δικαιολογημένη βάσει του άρθρου 52 αυτού.

i) Ως προς την ύπαρξη προσβολής των αναγνωριζομένων στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη δικαιωμάτων

56 Το άρθρο 44α του κανονισμού 1290/2005 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να δημοσιοποιούν κάθε χρόνο εκ των υστέρων τα ονόματα των δικαιούχων ενισχύσεων του ΕΓΤΕ και του ΕΓΤΑΑ και τα αντίστοιχα ποσά που έλαβε κάθε δικαιούχος από καθένα από τα Ταμεία αυτά. Από την αιτιολογική σκέψη 14 του κανονισμού 1437/2007, ο οποίος τροποποιεί τον κανονισμό 1290/2005, προκύπτει ότι οι εν λόγω πληροφορίες πρέπει να αποτελούν αντικείμενο «γενικής δημοσιεύσεως».

57 Ο κανονισμός 259/2008 προσδιορίζει στο άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο δ', το περιεχόμενο της δημοσιοποίησης και ορίζει ότι δημοσιοποιούνται, εκτός από τα στοιχεία που αναφέρονται στην προηγούμενη σκέψη και λοιπές πληροφορίες σχετικά με τις ληφθείσες ενισχύσεις, όπως ο «δήμο[ς] στον οποίο κατοικεί ή είναι εγγεγραμμένος ο δικαιούχος και, εφόσον υπάρχει, [ο] ταχυδρομικό[ς] κώδικα[ς] ή το μέρος του ταχυδρομικού κώδικα που προσδιορίζει το δήμο». Το άρθρο 2 του ίδιου κανονισμού ορίζει ότι τα στοιχεία διατίθενται σε ενιαίο δικτυακό τόπο ανά κράτος μέλος και ότι οι χρήστες μπορούν να λάβουν γνώση αυτών μέσω εργαλείου αναζήτησεως.

- 58 Δεν αμφισβητείται ότι τα ποσά τα οποία έλαβαν οι ενδιαφερόμενοι δικαιούχοι από το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ αποτελούν, συχνά σημαντικό, μέρος των εσόδων τους. Η δημοσιοποίηση σε δικτυακό τόπο ονομαστικών πληροφοριών σχετικά με τους εν λόγω δικαιούχους και τα συγκεκριμένα ληφθέντα από αυτούς ποσά συνιστά κατ' αυτόν τον τρόπο, λόγω του ότι οι πληροφορίες αυτές καθίστανται προσβάσιμες στους τρίτους, παρέμβαση στην ιδιωτική τους ζωή κατά την έννοια του άρθρου 7 του Χάρτη (βλ., συναφώς, απόφαση *Österreichischer Rundfunk* κ.λπ., προπαρατεθείσα, σκέψεις 73 και 74).
- 59 Δεν ασκεί, συναφώς, επιρροή το γεγονός ότι οι δημοσιοποιούμενες πληροφορίες αφορούν επαγγελματικές δραστηριότητες (βλ. απόφαση *Österreichischer Rundfunk* κ.λπ., προπαρατεθείσα, σκέψεις 73 και 74). Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έκρινε συναφώς, ως προς την ερμηνεία του άρθρου 8 ΕΣΔΑ, ότι ο όρος «ιδιωτική ζωή» δεν πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικά και ότι «δεν υφίσταται κανένας λόγος αρχής για τον αποκλεισμό των επαγγελματικών δραστηριοτήτων [...] από την έννοια της “ιδιωτικής ζωής”» (βλ., ιδίως, ΕΔΔΑ, προπαρατεθείσες αποφάσεις *Amann* κατά Ελβετίας, § 65, και *Rotaru* κατά Ρουμανίας, § 43).
- 60 Εξάλλου, η επιβαλλόμενη δημοσιοποίηση κατά το άρθρο 44α του κανονισμού 1290/2005 και κατά τον κανονισμό 259/2008 συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εμπίπτουσα στο άρθρο 8, παράγραφος 2, του Χάρτη.
- 61 Το ομόσπονδο κράτος της Έσσης αμφισβητεί, πάντως, ακόμη και την ύπαρξη παρεμβάσεως στην ιδιωτική ζωή των προσφευγόντων στην κύρια δίκη καθόσον είχαν ενημερωθεί, με το έντυπο αιτήσεως χρηματοδοτήσεως, σχετικά με την υποχρεωτική δημοσιοποίηση των δεδομένων που τους αφορούσαν και υποβάλλοντας την αίτησή τους συναινέσαν στη δημοσιοποίηση αυτή, κατά το άρθρο 8, παράγραφος 2, του Χάρτη.
- 62 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι το άρθρο 42, σημείο 8β, του κανονισμού 1290/2005 ορίζει αποκλειστικώς ότι «οι δικαιούχοι των κονδυλίων ενημερώνονται ότι τα δεδομένα

[που τους αφορούν, ήτοι το όνομα και τα ληφθέντα ποσά από καθένα από τα Ταμεία] μπορεί να δημοσιοποιηθούν». Το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 259/2008 περιλαμβάνει παρόμοια διάταξη προβλέποντας ότι «τα κράτη μέλη ενημερώνουν τους δικαιούχους σχετικά με τη δημοσιοποίηση των δεδομένων τους».

63 Η επίμαχη κανονιστική ρύθμιση της Ένωσης, η οποία απλώς προβλέπει ότι οι δικαιούχοι ενισχύσεων ενημερώνονται εκ των προτέρων σχετικά με τη δημοσιοποίηση των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα, δεν αποσκοπεί επομένως να βασίσει την επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων που καθιερώνει στη συγκατάθεση των ενδιαφερόμενων δικαιούχων. Εξάλλου, διαπιστώνεται ότι στις διαφορές της κύριας δίκης οι προσφεύγοντες με τα έντυπα αιτήσεως χρηματοδοτήσεως απλώς δήλωσαν ότι «[γνωρίζουν] ότι το άρθρο 44α του κανονισμού 1290/205 απαιτεί τη δημοσιοποίηση των στοιχείων σχετικά με τους δικαιούχους [κονδυλίων του] ΕΓΤΕΕ και του ΕΓΤΑΑ».

64 Καθόσον, αφενός, η δημοσιοποίηση των ονομαστικών δεδομένων σχετικά με τους ενδιαφερόμενους δικαιούχους και των συγκεκριμένων ποσών που έλαβαν από το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ συνιστά προσβολή, έναντι των δικαιούχων αυτών, των δικαιωμάτων που αναγνωρίζουν τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη και, αφετέρου, αυτού του είδους η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν στηρίζεται στη συγκατάθεση των εν λόγω δικαιούχων, πρέπει να ερευνηθεί αν η προσβολή αυτή είναι δικαιολογημένη βάσει του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη.

ii) Ως προς τον δικαιολογημένο χαρακτήρα της προσβολής των δικαιωμάτων που αναγνωρίζουν τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη

65 Υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη επιτρέπει περιορισμούς στην άσκηση δικαιωμάτων όπως των άρθρων 7 και 8 αυτού, υπό την προϋπόθεση ότι οι περιορισμοί αυτοί προβλέπονται από τον νόμο, σέβονται το βασικό περιεχόμενο

των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών και ότι, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε σκοπούς γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών τρίτων.

- ⁶⁶ Πρώτον, δεν αμφισβητείται ότι η προσβολή από τη δημοσιοποίηση σε δικτυακό τόπο ονομαστικών δεδομένων σχετικά με τους ενδιαφερόμενους δικαιούχους πρέπει να νοηθεί ότι «προβλέπεται από τον νόμο» κατά την έννοια του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη. Συγκεκριμένα, τα άρθρα 1, παράγραφος 1, και 2 του κανονισμού 259/2008 προβλέπουν ρητώς αυτή τη δημοσιοποίηση.
- ⁶⁷ Δεύτερον, ως προς το αν η εν λόγω προσβολή ανταποκρίνεται σε σκοπό γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση κατά το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, από την αιτιολογική σκέψη 14 του κανονισμού 1437/2007, με τον οποίο τροποποιήθηκε ο κανονισμός 1290/2005, και από την αιτιολογική σκέψη 6 του κανονισμού 259/2008 προκύπτει ότι η δημοσιοποίηση των ονομάτων των δικαιούχων ενισχύσεων του ΕΓΤΕ και του ΕΓΤΑΑ και των ληφθέντων ποσών από τα Ταμεία αυτά αποσκοπεί να «[βελτιώσει] τη διαφάνεια όσον αφορά τη χρήση των κοινοτικών κονδυλίων στο πλαίσιο της [ΚΓΠ] και [να συμβάλει] στη χρηστή δημοσιονομική τους διαχείριση, μεταξύ άλλων ενισχύοντας το δημόσιο έλεγχο της χρήσης των κονδυλίων».
- ⁶⁸ Υπενθυμίζεται ότι η αρχή της διαφάνειας προβλέπεται στα άρθρα 1 ΣΕΕ και 10 ΣΕΕ, όπως επίσης και στο άρθρο 15 ΣΛΕΕ. Η διαφάνεια εξασφαλίζει μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και, παράλληλα, εγγυάται μεγαλύτερη νομιμότητα, αποτελεσματικότητα και υπευθυνότητα της διοικήσεως έναντι του πολίτη σε ένα δημοκρατικό σύστημα (βλ. αποφάσεις της 6ης Μαρτίου 2003, C-41/00 P, Interporc κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-2125, σκέψη 39, και της 29ης Ιουνίου 2010, C-28/08 P, Επιτροπή κατά Bavarian Lager, Συλλογή 2010, σ. I-6055, σκέψη 54).

- 69 Επομένως, καθόσον ενισχύει τον δημόσιο έλεγχο της χρήσεως των κονδυλίων που καταβάλλονται από το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ, η δημοσιοποίηση την οποία επιβάλλουν οι διατάξεις το κύρος των οποίων αμφισβητείται συμβάλλει στη χρηστή διαχείριση των δημόσιων πόρων από τη διοίκηση (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση *Österreichischer Rundfunk* κ.λπ., προπαρατεθείσα, σκέψη 81).
- 70 Εξάλλου, η εν λόγω δημοσιοποίηση σχετικά με τη διαχείριση των ποσών που καταβάλλονται από τα οικεία γεωργικά Ταμεία εξασφαλίζει στους πολίτες μεγαλύτερη συμμετοχή στον δημόσιο διάλογο σχετικά με τον προσανατολισμό της ΚΓΠ.
- 71 Ως εκ τούτου, αποβλέποντας στην ενίσχυση της διαφάνειας όσον αφορά τη διαχείριση των κονδυλίων στο πλαίσιο της ΚΓΠ, το άρθρο 44α του κανονισμού 1290/205 και ο κανονισμός 259/2008 εξυπηρετούν σκοπό γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση.
- 72 Τρίτον, επιβάλλεται, επίσης, να εξετασθεί αν ο περιορισμός στα κατά τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη δικαιώματα είναι ανάλογος προς τον επιδιωκόμενο νόμιμο σκοπό (βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, απόφαση *Gillow* κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 24ης Νοεμβρίου 1986, σειρά Α αριθ. 109, § 55, καθώς και απόφαση *Österreichischer Rundfunk* κ.λπ., προπαρατεθείσα, σκέψη 83).
- 73 Οι προσφεύγοντες στην κύρια δίκη αναφέρουν συναφώς ότι τα δεδομένα των οποίων η δημοσιοποίηση προβλέπεται στο άρθρο 44α του κανονισμού 1290/2005 και στον κανονισμό 259/2008 επιτρέπει στους τρίτους να αντλούν συμπεράσματα ως προς τα εισοδήματά τους. Διευκρινίζουν ότι οι ενισχύσεις αυτές αντιπροσωπεύουν ποσοστό μεταξύ 30 % και 70 % των συνολικών εσόδων των ενδιαφερόμενων δικαιούχων. Το νόμιμο δημόσιο συμφέρον θα μπορούσε να εξυπηρετηθεί και από τη δημοσιοποίηση ανώνυμων στατιστικών στοιχείων.
- 74 Κατά πάγια νομολογία, η αρχή της αναλογικότητας, η οποία αποτελεί γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης, απαιτεί να είναι τα προβλεπόμενα από διάταξη του δικαίου

της Ένωσης μέσα πρόσφορα για την υλοποίηση του επιδιωκόμενου από την οικεία διάταξη σκοπού και να μην υπερβαίνουν το αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού αυτού μέτρο (απόφαση της 8ης Ιουνίου 2010, C-58/08, Vodafone κ.λπ., Συλλογή 2010, σ. I-4999, σκέψη 51 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 75 Δεν αμφισβητείται ότι η δημοσιοποίηση σε δικτυακό τόπο ονομαστικών πληροφοριών των ενδιαφερόμενων δικαιούχων, όπως επίσης και των ποσών που έλαβαν από το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ, είναι πρόσφορη για την ενίσχυση της διαφάνειας όσον αφορά τη διαχείριση των σχετικών γεωργικών ενισχύσεων. Τέτοιου είδους πληροφορίες τιθέμενες στη διάθεση των πολιτών ενισχύουν τον δημόσιο έλεγχο της χρήσεως των σχετικών κονδυλίων και συμβάλλουν στη χρηστή διαχείριση των δημόσιων πόρων.
- 76 Ως προς την αναγκαιότητα του μέτρου, υπενθυμίζεται ότι ο σκοπός της επίμαχης δημοσιοποίησης δεν μπορεί να επιδιώκεται χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ότι πρέπει να πραγματοποιείται συμβιβασμός μεταξύ αυτού και των θεμελιωδών δικαιωμάτων των άρθρων 7 και 8 του Χάρτη (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 2008, C-73/07, Satakunnan Markkinapörssi και Satamedia, Συλλογή 2008, σ. I-9831, σκέψη 53).
- 77 Πρέπει, επομένως, να εξετασθεί αν το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Επιτροπή πραγματοποίησαν ισόρροπη στάθμιση μεταξύ, αφενός, του συμφέροντος της Ένωσης για εγγύηση διαφάνειας των ενεργειών της και για χρηστή διαχείριση των δημοσίων πόρων και, αφετέρου, της προσβολής του δικαιώματος των ενδιαφερόμενων δικαιούχων στον σεβασμό της ιδιωτικής τους ζωής, εν γένει, και στην προστασία των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα, ειδικότερα. Συναφώς, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι οι αποκλίσεις και οι περιορισμοί της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα όρια του απολύτως αναγκαίου (απόφαση Satakunnan Markkinapörssi και Satamedia, προπαρατεθείσα, σκέψη 56).
- 78 Τα κράτη μέλη που κατέθεσαν παρατηρήσεις ενώπιον του Δικαστηρίου, το Συμβούλιο και η Επιτροπή διατείνονται ότι ο επιδιωκόμενος σκοπός με την κατά το άρθρο 44α του κανονισμού 1290/2005 και τον κανονισμό 259/2008 δημοσίευση δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί με μέτρα που θίγουν σε μικρότερο βαθμό το δικαίωμα

των ενδιαφερόμενων δικαιούχων στην προσωπική τους ζωή, εν γένει, και στην προστασία των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα, ειδικότερα. Πληροφορίες οι οποίες αφορούν μόνο τους δικαιούχους εκείνους των οποίων οι ενισχύσεις υπερβαίνουν ορισμένο όριο δεν αποδίδουν την πραγματική εικόνα της ΚΓΠ στους φορολογούμενους. Συγκεκριμένα, θα τους εδημιουργείτο η εντύπωση ότι υπάρχουν μόνο δικαιούχοι «μεγάλων» ενισχύσεων από τα οικεία γεωργικά Ταμεία, καίτοι οι δικαιούχοι «μικρών» ενισχύσεων είναι πολυάριθμοι. Η αφορώσα μόνον τα νομικά πρόσωπα δημοσιοποίηση δεν θα ήταν, επίσης, επαρκής. Η Επιτροπή υποστηρίζει συναφώς ότι μεταξύ των δικαιούχων των μεγαλύτερων γεωργικών ενισχύσεων συγκαταλέγονται φυσικά πρόσωπα.

- 79 Παρότι, βεβαίως, σε μία δημοκρατική κοινωνία, οι φορολογούμενοι δικαιούνται να ενημερώνονται σχετικά με τη διαχείριση των δημοσίων πόρων (απόφαση *Österreichischer Rundfunk* κ.λπ., προπαρατεθείσα, σκέψη 85), γεγονός είναι ότι μία ισόρροπη στάθμιση των διαφόρων επίμαχων συμφερόντων απαιτεί, πριν από την έκδοση διατάξεων των οποίων το κύρος αμφισβητείται, τα οικεία όργανα να εξακριβώνουν αν η δημοσιοποίηση, σε ελευθέρως προσβάσιμο ενιαίο δικτυακό τόπο ανά κράτος μέλος, ονομαστικών πληροφοριών για όλους τους ενδιαφερόμενους δικαιούχους και των συγκεκριμένων ποσών που έλαβε καθένας τους από το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ –ανεξαρτήτως της διάρκειας, της συχνότητας ή του είδους και της σημασίας της ληφθείσας ενισχύσεως– υπερβαίνει το αναγκαίο για την επίτευξη των νομίμων επιδιωκόμενων σκοπών, ενόψει ειδικότερα της προκαλούμενης προσβολής με τη δημοσιοποίηση αυτή των δικαιωμάτων που αναγνωρίζουν τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη.
- 80 Ως προς τα φυσικά πρόσωπα που είναι δικαιούχοι ενισχύσεων του ΕΓΤΕ και του ΕΓΤΑΑ, δεν προκύπτει, όμως, ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή επιχείρησαν να πραγματοποιήσουν τέτοια ισόρροπη στάθμιση μεταξύ του συμφέροντος της Ένωσης για διασφάλιση διαφάνειας των ενεργειών της όπως και για χρηστή διαχείριση των δημοσίων πόρων, αφενός, και των θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη, αφετέρου.
- 81 Συγκεκριμένα, δεν προκύπτει ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή εξέτασαν, κατά τη θέσπιση του άρθρου 44α του κανονισμού 1290/2005 και του κανονισμού 259/2008, λεπτομερείς κανόνες για τη δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τους ενδιαφερόμενους δικαιούχους οι οποίοι θα ήταν συμβατοί με τον σκοπό τέτοιας

δημοσιοποιήσεως, θίγοντες ταυτοχρόνως σε μικρότερο βαθμό το δικαίωμα των δικαιούχων αυτών στην ιδιωτική τους ζωή, εν γένει, και στην προστασία των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα, όπως, ειδικότερα, τον περιορισμό της δημοσιοποιήσεως ονοματικών δεδομένων σχετικά με τους εν λόγω δικαιούχους ανάλογα με τις περιόδους κατά τις οποίες έλαβαν ενισχύσεις, τη συχνότητα ή το είδος και τη σημασία αυτών.

- 82 Μία κατ' αυτόν τον τρόπο περιορισμένη ονομαστική δημοσιοποίηση θα μπορούσε, ενδεχομένως, να συνοδεύεται από σχετικές επεξηγήσεις ως προς τα φυσικά πρόσωπα που είναι δικαιούχοι ενισχύσεων από τα εν λόγω Ταμεία και ως προς τα αντιστοίχως ληφθέντα ποσά.
- 83 Τα θεσμικά όργανα όφειλαν, επομένως, να εξετάσουν, στο πλαίσιο ισόρροπης σταθμίσεως των διαφόρων επίμαχων συμφερόντων, αν η ονομαστική δημοσιοποίηση, περιορισμένη κατά τον τρόπο που εκτέθηκε στη σκέψη 81 της παρούσας αποφάσεως, θα ήταν επαρκής για την επίτευξη των σκοπών της επίμαχης στην κύρια δίκη ρυθμίσεως της Ένωσης. Ειδικότερα, δεν διαφαίνεται ότι τέτοιος περιορισμός, ο οποίος θα προστάτευε ορισμένους ενδιαφερόμενους δικαιούχους από προσβολή της ιδιωτικής τους ζωής, δεν θα προσέφερε στον πολίτη αρκούντως σαφή εικόνα των καταβαλλόμενων από το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ ενισχύσεων, η οποία θα επέτρεπε την επίτευξη των σκοπών της εν λόγω ρυθμίσεως.
- 84 Τα κράτη μέλη που κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις ενώπιον του Δικαστηρίου, όπως επίσης και το Συμβούλιο και η Επιτροπή, αναφέρουν, περαιτέρω, ότι η ΚΓΠ καλύπτει σημαντικό τμήμα του προϋπολογισμού της Ένωσης, προκειμένου να δικαιολογήσουν την αναγκαιότητα της δημοσιοποιήσεως που επιβάλλουν το άρθρο 44α του κανονισμού 1290/2005 και ο κανονισμός 259/2008.
- 85 Το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί. Υπενθυμίζεται ότι τα θεσμικά όργανα οφείλουν να σταθμίζουν, προ της δημοσιοποιήσεως πληροφοριών που αφορούν φυσικά πρόσωπα, το συμφέρον της Ένωσης για διασφάλιση διαφάνειας των ενεργειών

της και την προσβολή των δικαιωμάτων που αναγνωρίζουν τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη. Δεν αναγνωρίζεται, όμως, αυτομάτως, υπεροχή του σκοπού της διαφάνειας έναντι του δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (βλ., συναφώς, απόφαση Επιτροπή κατά Bavarian Lager, προπαρατεθείσα, σκέψεις 75 έως 79), ακόμη και σε περίπτωση διακβεύσεως σημαντικών οικονομικών συμφερόντων.

86 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι τα θεσμικά όργανα δεν προέβησαν σε ισόρροπη στάθμιση μεταξύ, αφενός, των σκοπών του άρθρου 44α του κανονισμού 1290/2005, όπως και του κανονισμού 259/2008, και, αφετέρου, των δικαιωμάτων που αναγνωρίζουν τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη στα φυσικά πρόσωπα. Δεδομένου ότι οι αποκλίσεις και οι περιορισμοί της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα όρια του απολύτως αναγκαίου (απόφαση *Satakunnan Markkinarörssi και Satamedia*, προπαρατεθείσα, σκέψη 56) και ότι είναι δυνατόν να προβλεφθούν μέτρα που θίγουν σε μικρότερο βαθμό, έναντι των φυσικών προσώπων, το εν λόγω θεμελιώδες δικαίωμα, συμβάλλοντας ταυτοχρόνως κατά τρόπο αποτελεσματικό στους σκοπούς της επίμαχης ρυθμίσεως της Ένωσης, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή, επιβάλλοντας τη δημοσιοποίηση των ονομάτων όλων των φυσικών προσώπων που είναι δικαιούχοι ενισχύσεων από το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ, όπως επίσης και των αντιστοίχως ληφθέντων ποσών, υπερέβησαν τα όρια που επιβάλλει η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας.

87 Τέλος, ως προς τα νομικά πρόσωπα που είναι δικαιούχοι ενισχύσεων του ΕΓΤΕ και του ΕΓΤΑΑ, και στο μέτρο που μπορούν να επικαλούνται δικαιώματα αναγνωριζόμενα στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη (βλ. σκέψη 53 της παρούσας αποφάσεως), πρέπει να θεωρηθεί ότι η υποχρέωση δημοσιοποιήσεως που απορρέει από τις κανονιστικές διατάξεις της Ένωσης, το κύρος των οποίων αμφισβητείται εν προκειμένω, δεν υπερβαίνει τα όρια που επιβάλλει η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας. Συγκεκριμένα, η σοβαρότητα της προσβολής του δικαιώματος στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι διαφορετική για τα νομικά πρόσωπα σε σχέση με τα φυσικά πρόσωπα. Επιβάλλεται να τονισθεί, συναφώς, ότι τα νομικά πρόσωπα υπόκεινται ήδη σε αυξημένη υποχρέωση δημοσιοποιήσεως των δεδομένων που τα αφορούν. Εξάλλου, τυχόν υποχρέωση των αρμόδιων εθνικών αρχών να εξετάζουν, πριν από την επίμαχη δημοσιοποίηση των δεδομένων, για κάθε νομικό πρόσωπο που δικαιούται ενίσχυση από το ΕΓΤΕ ή το ΕΓΤΑΑ αν η επωνυμία του προσδιορίζει φυσικά πρόσωπα, συνεπάγεται για τις αρχές αυτές δυσανάλογο διοικητικό φόρτο (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, ΕΔΔΑ, απόφαση *K.U. κατά Φινλανδίας* της 2ας Μαρτίου 2009, 2872/02, προσφυγή αριθ. 2872/02, που δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη, § 48).

88 Υπ' αυτές τις συνθήκες, πρέπει να θεωρηθεί ότι οι διατάξεις του δικαίου της Ένωσης των οποίων το κύρος αμφισβητείται από το αιτούν δικαστήριο εξασφαλίζουν, στο μέτρο που αφορούν τη δημοσιοποίηση δεδομένων σχετικά με νομικά πρόσωπα, ισόρροπη στάθμιση όσον αφορά την εκτίμηση των αντίστοιχων συμφερόντων.

89 Βάσει των προεκτεθέντων, οι διατάξεις του άρθρου 44α του κανονισμού 1290/2005 και του κανονισμού 259/2008 πρέπει να κηρυχθούν ανίσχυρες κατά το μέτρο που, ως προς τα φυσικά πρόσωπα που είναι δικαιούχοι ενισχύσεων του ΕΓΤΕ και του ΕΓΤΑΑ, οι διατάξεις αυτές επιβάλλουν τη δημοσιοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για κάθε δικαιούχο, χωρίς να διακρίνουν ανάλογα με τα σχετικά κριτήρια, όπως τις περιόδους κατά τις οποίες έλαβαν τέτοιες ενισχύσεις, τη συχνότητα ή ακόμη και το είδος και τη σημασία αυτών.

γ) Ως προς το κύρος του άρθρου 42, σημείο 8β, του κανονισμού 1290/2005

90 Υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 42, σημείο 8β, του κανονισμού 1290/2005 εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να καθορίσει τους λεπτομερείς κανόνες εφαρμογής του μόνου άρθρου 44α του εν λόγω κανονισμού.

91 Καθόσον, όμως, το άρθρο 44α του κανονισμού 1290/2005 πρέπει να κηρυχθεί ανίσχυρο για τους προεκτεθέντες λόγους, το άρθρο 42, σημείο 8β, του εν λόγω κανονισμού πρέπει, ομοίως, να κηρυχθεί ανίσχυρο.

92 Επομένως, στο πρώτο ερώτημα και στο πρώτο σκέλος του δεύτερου ερωτήματος πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι οι διατάξεις των άρθρων 42, σημείο 8β, και 44α του κανονισμού 1290/2005, όπως επίσης και του κανονισμού 259/2008, είναι ανίσχυρες στο μέτρο που, ως προς τα φυσικά πρόσωπα που είναι δικαιούχοι ενισχύσεων από

το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ, οι διατάξεις αυτές επιβάλλουν τη δημοσιοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για κάθε δικαιούχο, χωρίς να διακρίνουν ανάλογα με τα σχετικά κριτήρια, όπως τις περιόδους κατά τις οποίες έλαβαν τέτοιες ενισχύσεις, τη συχνότητα ή ακόμη το είδος και τη σημασία αυτών.

δ) Ως προς τα διαχρονικά αποτελέσματα του διαπιστωθέντος ανίσχυρου

⁹³ Συναφώς, υπενθυμίζεται, ότι, όταν επιτακτικές ανάγκες ασφάλειας δικαίου το δικαιολογούν, το Δικαστήριο διαθέτει βάσει του άρθρου 264, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, το οποίο έχει κατ' αναλογίαν εφαρμογή και στο πλαίσιο των κατά το άρθρο 267 ΣΛΕΕ προδικαστικών παραπομπών για την εκτίμηση του κύρους των πράξεων των κοινοτικών οργάνων, διακριτική εξουσία να προσδιορίζει, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, τα αποτελέσματα της οικείας πράξεως που θεωρείται ότι διατηρούν την ισχύ τους (βλ., σχετικώς, απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2008, C-333/07, *Regie Networks*, Συλλογή 2008, σ. I-10807, σκέψη 121 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

⁹⁴ Δεδομένου του αυξημένου αριθμού δημοσιοποιήσεων στα κράτη μέλη βάσει ρυθμίσεως που θεωρήθηκε ισχυρή, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το διαπιστωθέν ανίσχυρο των κανονιστικών διατάξεων, που αναφέρονται στη σκέψη 92 της παρούσας αποφάσεως, δεν επιτρέπει να τεθούν υπό αμφισβήτηση τα αποτελέσματα της δημοσιοποιήσεως των καταλόγων των δικαιούχων ενισχύσεων από το ΕΓΤΑ και το ΕΓΤΑΑ στην οποία προέβησαν οι εθνικές αρχές, βάσει των διατάξεων αυτών, για την περίοδο που προηγείται της ημερομηνίας εκδόσεως της παρούσας αποφάσεως.

2. Επί του τρίτου ερωτήματος

- ⁹⁵ Με το τρίτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσία, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 18, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, της οδηγίας 95/46 έχει την έννοια ότι η δημοσιοποίηση πληροφοριών κατά τα άρθρα 42, σημείο 8β, και 44α του κανονισμού 1290/2005, όπως και κατά τον κανονισμό 259/2008, μπορεί να γίνει μόνον αν ο υπεύθυνος για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τήρησε, πριν από τη δημοσιοποίηση αυτή, πλήρες μητρώο κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου 18, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο.
- ⁹⁶ Υπενθυμίζεται, συναφώς, ότι το άρθρο 18, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46 καθιερώνει την αρχή της κοινοποίησης στην αρχή ελέγχου πριν από τη διενέργεια οιασδήποτε επεξεργασίας ή σειράς επεξεργασιών σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, οι οποίες επιδιώκουν τον ίδιο ή συναφείς σκοπούς. Όπως διευκρινίζει η αιτιολογική σκέψη 48 της ίδιας οδηγίας, «η κοινοποίηση στην αρχή ελέγχου αποβλέπει στη διασφάλιση της δημοσιότητας των σκοπών της επεξεργασίας καθώς και των κύριων χαρακτηριστικών της, με στόχο την εξακρίβωση εάν η επεξεργασία είναι σύμφωνη με τις εθνικές διατάξεις που έχουν θεσπισθεί κατ' εφαρμογή της [εν λόγω] οδηγίας».
- ⁹⁷ Το άρθρο 18, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, της οδηγίας 95/46 ορίζει, πάντως, ότι τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η κοινοποίηση απλουστεύεται ή αποτελεί αντικείμενο εξαιρέσεως από την υποχρέωση αυτή μεταξύ άλλων εφόσον ο υπεύθυνος της επεξεργασίας ορίζει έναν υπεύθυνο για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Από τις αποφάσεις του αιτούντος δικαστηρίου προκύπτει ότι έγινε τέτοιος ορισμός στο ομόσπονδο κράτος της Έσσης όσον αφορά τη δημοσιοποίηση δεδομένων κατά τα άρθρα 42, σημείο 8β, και 44α του κανονισμού 1290/2005, όπως και κατά τον κανονισμό 259/2008.
- ⁹⁸ Κατά το άρθρο 18, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, της οδηγίας 95/46, ο υπεύθυνος για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι επιφορτισμένος να

εξασφαλίζει ότι η επεξεργασία δεν δύναται να θίξει τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα. Ο υπεύθυνος οφείλει, μεταξύ άλλων, να τηρεί «μητρώο των επεξεργασιών που εκτελούνται από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας, όπου περιλαμβάνονται οι πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 21, παράγραφος 2, [της οδηγίας 95/46]». Η τελευταία διάταξη παραπέμπει στο άρθρο 19, παράγραφος 1, στοιχεία α' έως ε', της ίδιας οδηγίας.

- ⁹⁹ Πάντως, αντιθέτως προς τις εκτιμήσεις του αιτούντος δικαστηρίου, το άρθρο 18, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, της οδηγίας 95/46 δεν προβλέπει υποχρέωση του υπευθύνου για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα να τηρεί μητρώο περιλαμβάνον τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 21, παράγραφος 2, της ίδιας οδηγίας, σε συνδυασμό με το άρθρο 19, παράγραφος 1, στοιχεία α' έως ε', αυτής, ήδη πριν από τη διενέργεια επεξεργασίας των σχετικών δεδομένων. Συγκεκριμένα, το κατά το άρθρο 18, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, της εν λόγω οδηγίας μητρώο πρέπει να περιλαμβάνει μόνο τις «επεξεργασίες που εκτελούνται».
- ¹⁰⁰ Υπ' αυτές τις συνθήκες, η απουσία, όπως εκθέτει το αιτούν δικαστήριο, πλήρους μητρώου πριν από την επεξεργασία των δεδομένων δεν επηρεάζει τη νομιμότητα της δημοσιοποίησης κατά τα άρθρα 42, σημείο 8β, και 44α του κανονισμού 1290/2005, όπως και κατά τον κανονισμό 259/2008.
- ¹⁰¹ Επομένως, στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 18, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, της οδηγίας 95/46 έχει την έννοια ότι δεν προβλέπει υποχρέωση του υπευθύνου για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα να τηρεί μητρώο κατά τα προβλεπόμενα στη διάταξη αυτή πριν από τη διενέργεια επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά τα άρθρα 42, σημείο 8β, και 44α του κανονισμού 1290/2005, όπως και κατά τον κανονισμό 259/2008.

3. Επί του τέταρτου ερωτήματος

- ¹⁰² Με το τέταρτο ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσία να διευκρινιστεί αν το άρθρο 20 της οδηγίας 95/46 έχει την έννοια ότι θέτει ως προϋπόθεση για τη δημοσιοποίηση πληροφοριών κατά τα άρθρα 42, σημείο 8β, και 44α του κανονισμού 1290/2005, όπως και κατά τον κανονισμό 259/2008, τους προηγούμενους ελέγχους σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο 20.
- ¹⁰³ Υπενθυμίζεται προκαταρκτικώς ότι το άρθρο 20, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46 ορίζει ότι «[τ]α κράτη μέλη ορίζουν τις επεξεργασίες που ενέχουν ειδικούς κινδύνους για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των ενδιαφερομένων και μεριμνούν ώστε οι επεξεργασίες να ελέγχονται πριν από την εφαρμογή τους».
- ¹⁰⁴ Κατά συνέπεια, η οδηγία 95/46 δεν θέτει ως προϋπόθεση για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τον προηγούμενο γενικευμένο έλεγχο. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 52 της οδηγίας αυτής, ο νομοθέτης της Ένωσης έκρινε ότι «ο εκ των υστέρων έλεγχος εκ μέρους των αρμοδίων αρχών πρέπει γενικά να θεωρείται ως επαρκές μέτρο».
- ¹⁰⁵ Ως προς την επεξεργασία που υπόκειται σε προηγούμενους ελέγχους, ήτοι όταν ενδέχεται να παρουσιάζει ιδιαίτερους κινδύνους όσον αφορά τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα, η αιτιολογική σκέψη 53 της οδηγίας 95/46 αναφέρει ορισμένες μορφές επεξεργασίας που ενδέχεται να παρουσιάζουν τέτοιους κινδύνους «λόγω της φύσεως, της έκτασης ή του σκοπού τους [...]». Έστω και αν τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν λεπτομερέστερα στη νομοθεσία τους τις επεξεργασίες που ενδέχεται να παρουσιάζουν ιδιαίτερους κινδύνους όσον αφορά τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα, η εν λόγω οδηγία ορίζει, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 53 αυτής, ότι ο αριθμός τους «θα πρέπει να είναι πολύ περιορισμένος».

- 106 Επισημαίνεται, εξάλλου, ότι, δυνάμει του άρθρου 27, παράγραφος 1, του κανονισμού 45/2001, οι επεξεργασίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που ενδέχεται να ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα υπόκεινται, ομοίως, σε προηγούμενο έλεγχο, εφόσον διενεργούνται από όργανα και οργανισμούς της Ένωσης. Το άρθρο 27, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού προσδιορίζει τις επεξεργασίες που ενδέχεται να παρουσιάσουν τέτοιους κινδύνους. Λαμβανομένης, όμως, υπόψη της παράλληλης λειτουργίας των διατάξεων της οδηγίας 95/46 και των διατάξεων του κανονισμού 45/2001 για τους προηγούμενους ελέγχους, η απαρίθμηση, στο άρθρο 27, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού, των επεξεργασιών που ενδέχεται να παρουσιάσουν ιδιαίτερους κινδύνους για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα, πρέπει να θεωρηθεί ως λυσιτελής για την ερμηνεία του άρθρου 20 της οδηγίας 95/46.
- 107 Δεν προκύπτει, όμως, ότι η δημοσιοποίηση δεδομένων κατά τα άρθρα 42, σημείο 8β, και 44α του κανονισμού 1290/2005, όπως και κατά τον κανονισμό 259/2008, εμπίπτει σε μία από τις κατηγορίες επεξεργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 27, παράγραφος 2, του κανονισμού 45/2001.
- 108 Υπ' αυτές τις συνθήκες, στο τέταρτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 20 της οδηγίας 95/46 έχει την έννοια ότι δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να θέτουν ως προϋπόθεση για τη δημοσιοποίηση πληροφοριών κατά τα άρθρα 42, σημείο 8β, και 44α του κανονισμού 1290/2005, όπως και κατά τον κανονισμό 259/2008, τους προηγούμενους ελέγχους σύμφωνα με τη διάταξη αυτή.
- 109 Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως στο τέταρτο ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο πέμπτο ερώτημα.

IV — Επί των δικαστικών εξόδων

- ¹¹⁰ Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφαινεται:

- 1) Τα άρθρα 42, σημείο 8β, και 44α του κανονισμού (ΕΚ) 1290/2005 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 2005, για τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1437/2007 του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 2007, όπως επίσης και ο κανονισμός (ΕΚ) 259/2008 της Επιτροπής, της 18ης Μαρτίου 2008, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 σχετικά με τη δημοσιοποίηση πληροφοριών για τους δικαιούχους κονδυλίων προερχόμενων από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), είναι ανίσχυρα στο μέτρο που, ως προς τα φυσικά πρόσωπα που είναι δικαιούχοι ενισχύσεων από το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ, οι διατάξεις αυτές επιβάλλουν τη δημοσιοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για κάθε δικαιούχο, χωρίς να διακρίνουν ανάλογα με τα σχετικά κριτήρια, όπως τις περιόδους κατά τις οποίες έλαβαν τέτοιες ενισχύσεις, τη συχνότητα ή ακόμη το είδος και τη σημασία αυτών.
- 2) Το ανίσχυρο των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης που αναφέρονται στο σημείο 1 του παρόντος διατακτικού δεν επιτρέπει να τεθούν υπό αμφισβήτηση τα αποτελέσματα της δημοσιοποίησης των καταλόγων των δικαιούχων ενισχύσεων από το ΕΓΤΑ και το ΕΓΤΑΑ στην οποία προέβησαν οι

εθνικές αρχές, βάσει των διατάξεων αυτών, για την περίοδο που προηγείται της ημερομηνίας εκδόσεως της παρούσας αποφάσεως.

- 3) Το άρθρο 18, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, έχει την έννοια ότι δεν προβλέπει υποχρέωση του υπευθύνου για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα να τηρεί μητρώο κατά τα προβλεπόμενα στη διάταξη αυτή πριν από τη διενέργεια επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά τα άρθρα 42, σημείο 8β, και 44α του κανονισμού 1290/2005, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1437/2007, καθώς και κατά τον κανονισμό 259/2008.

- 4) Το άρθρο 20 της οδηγίας 95/46 έχει την έννοια ότι δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να θέτουν ως προϋπόθεση για τη δημοσιοποίηση πληροφοριών κατά τα άρθρα 42, σημείο 8β, και 44α του κανονισμού 1290/2005, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1437/2007, καθώς και κατά τον κανονισμό 259/2008, τους προηγούμενους ελέγχους σύμφωνα με τη διάταξη αυτή.

(υπογραφές)